Класификация на информацията:
Ниво 1, [TLP-GREEN]

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015 ISO/IEC 27001:2013
1051 СОФИЯ, УЛ."ТРИАДИЦА" № 2, ТЕЛ.: (+3592) 8119-443, ФАКС : (+3592) 81 19572, WWW.MLSP.GOVERNMENT.BG

Проект!

ДО

МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д

от
БОРИСЛАВ ГУЦАНОВ – МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

ОТНОСНО: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за качеството на социалните услуги, приета с Постановление на Министерския съвет № 135 от 22.06.2022 г. (обн., ДВ, бр. 48, 49 и 50 от 2022 г., изм., бр. 96 от 12.11.2024 г.)

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация внасям за разглеждане проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за качеството на социалните услуги, приета с Постановление на Министерския съвет № 135 от 22.06.2022 г. (обн., ДВ, бр. 48, 49 и 50 от 2022 г., изм., бр. 96 от 12.11.2024 г.).

Предлаганите промени в Наредбата за качеството на социалните услуги (НКСУ) са продиктувани от контролната дейност на Агенцията за качеството на социалните услуги (АКСУ). Основните промени са следните:

1. Регламентира се възможност АКСУ да извършва проверки в случаите на отказ на издаване на лиценз по чл. 153 от ЗСУ, ако е известно мястото, на което е било планирано предоставянето на услугата, в случаите на прекратяване на лиценз по чл. 157 от ЗСУ и на отнемане на лиценз по чл. 158 от ЗСУ, както и при предоставяне на социални услуги без лиценз;

2. Предвижда се увеличение на периода от време за извършване на периодичните и на тематичните проверки от АКСУ;

3. Предлага се в случаите, когато проверките се извършват съобразно утвърден годишен план, заповедта за извършване на проверката да се предоставя по електронен път на доставчика и на кмета на общината. Също така се предвижда възможност констативният протокол от проверката да се изпраща и по електронен път чрез посочена от доставчика електронна поща за кореспонденция;

4. Предлага се мотивираното предложение за издаване на задължително предписание в случай на установени несъответствия на социалната услуга със стандартите за качество на социалните услуги да стане част от констативния протокол от проверката;

5. С цел привеждане в съответствие на НКСУ със Закона за административните нарушения и наказания се предвижда административнонаказателното производство да може да приключва и със споразумение между наказващия орган и нарушителя.

С проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за качеството на социалните услуги се предлагат и промени в стандартите и критериите за качество на социалните и интегрираните здравно-социални услуги, регламентирани в приложенията към НКСУ. Основните промени са следните:

1. С оглед важната роля на ръководителя на социалната услуга за създаването на добра организация на работата и качествена подкрепа за лицата, ползващи социални услуги, се предлага в стандартите за качество да бъдат включени индикатори със съответни източници на информация относно изискванията за заемане на длъжността ръководител на съответната услуга;

2. Изцяло се променя Приложение № 12 към чл. 11, ал 1 от Наредбата, регламентиращо стандартите и критериите за качество на специализираните социални услуги за резидентна грижа за пълнолетни лица с увреждания, като се предлага оптимизиране на социалните услуги за резидентна грижа чрез определяне на различна интензивност на подкрепата от служителите – денонощна (24 часа) или частична (12 часа). По този начин за сега съществуващите две различни форми на социални услуги за резидентна грижа за хора с увреждания – центрове за настаняване от семеен тип и защитени жилища, ще могат нормативно да се открояят специфичните стандарти за качество, да се създаде правно основание за диференциране на размерите на финансовите стандарти за тях спрямо интензивността на подкрепата за потребителите, както и да се определи реално необходимия им финансов ресурс;

3. За да се облекчи достъпът им до подкрепа, се регламентира възможност лицата с деменция да ползват резидентна грижа и дневна грижа и въз основа на медицински протокол на Лекарска консултативна комисия, в който е посочена диагнозата им, до получаване на Експертното решение на Териториалната експертна лекарска комисия или Националната експертна лекарска комисия;

4. Предлага се лицата с увреждания, които ползват частична подкрепа от служителите (12 часа) в резидентна грижа, да могат да ползват и дневна грижа;

5. Прецизира се индикаторът по отношение на температурата в помещенията в сградата на услугата с оглед осигуряване на оптимални температури през цялата година, а не само през зимния период;

6. Въвежда се забрана да се съхраняват лекарствени продукти, които не са предписани на лица, ползващи към момента услугата, с цел гарантиране на безопасността на потребителите и предотвратяване на неправомерно съхранение и употреба на лекарствени продукти;

7. Въвеждат се легални дефиниции на минимален и максимален брой на лицата, ползващи социална или интегрирана здравно-социална услуга, което ще подпомогне

доставчиците на социални услуги не само при създаването на нови социални услуги, но и при бъдещото трансформиране на сегашните услуги.

С допълнения в Преходните и заключителни разпоредби на Наредбата се предлага създаване на възможност изискванията за минимален брой на потребителите, определени за някои от услугите (например информиране и консултиране, застъпничество и посредничество, терапия и рехабилитация и др.), да не се прилагат при комплексно предоставяне на услугите в една обща специализирана среда, в случай че отговарят на останалите стандарти за качество. Създава се и възможност за същите услуги, финансирани от държавния бюджет, да не се прилагат изискванията за минимален брой на потребителите при предоставянето им на общинско ниво, в случай че в Националната карта на социалните услуги максималният брой на потребителите за съответната община е по-нисък от минималния брой на потребителите съгласно Наредбата. Също така е предвидено задължение за доставчиците на социални услуги да приведат предоставяните от тях социални услуги за резидентна грижа за деца и младежи в съответствие с изискванията за максимален брой потребители, определени в съответните стандарти за качество, в срок до 31.12.2029 г. Предлага се и разширяване на изключенията за максимален брой на потребителите в домовете за стари хора в още 5 общини.

Предлага се промените в стандартите и критериите за качество на социалните услуги да влязат в сила от 1 януари 2027 г. с цел синхронизиране с влизането в сила на новите стандарти за финансиране на социалните услуги по чл. 45 от ЗСУ.

С проекта на постановление се предлагат промени и в Правилника за прилагане на Закона за социалните услуги (ППЗСУ). Предвижда се задължение за АКСУ при поискано от доставчик увеличение на броя на потребителите на услуга, финансирана от държавния бюджет, да даде становище относно съответствието на специализираната среда, когато се изисква за предоставяне на услугата, със стандартите за качество, определени в НКСУ. Към момента АКСУ има задължение да дава становища единствено при предварително одобрение на промяна на мястото на предоставяне на социална услуга. В Преходните и заключителни разпоредби на ППЗСУ се регламентира, че до създаването на социалните услуги по Националната карта на социалните услуги всички социални услуги за резидентна грижа, включени в картата, които се финансират от държавния бюджет, са услуги на областно ниво за удовлетворяване на потребностите на населението от цялата страна, като насочването за ползването им ще се извършва само от дирекции „Социално подпомагане“.

Очакваните резултати от прилагането на проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за качеството на социалните услуги са подобряване на контролната дейност на АКСУ, намаляване на административната тежест, постигане на съответствие на нормативния акт със Закона за административните нарушения и наказания, по-добра организация и управление на дейностите от ръководителя на услугата, ясно определени стандарти за качество, повишаване на качеството на предоставяните услуги и сигурността на потребителите, подкрепа на процесите на деинституционализация и интеграция в общността на хората с увреждания, които ползват резидентна грижа и по-ефективно използване на ресурсите.

Съгласно разпоредбите на чл. 26, ал. 2-4 от Закона за нормативните актове проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за качеството на социалните услуги е публикуван на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет на 20.01.2026 г. Срокът за получаване на предложения и становища е 30 дни.

Проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за качеството на социалните услуги е съгласуван в съответствие с разпоредбите на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Направените бележки и предложения са отразени, съгласно приложената справка.

В проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за качеството на социалните услуги не се предвижда влияние върху държавния бюджет за 2026 г. по смисъла на чл. 35, ал. 1, т. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. С проекта на акт не се предвиждат допълнителни разходи/трансфери/други плащания, които се предлага да бъдат одобрени по бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет или по сметка за средства от Европейския съюз, за сметка на бюджети по държавния бюджет. Разходите, необходими за изпълнението на предложения проект на постановление, са в рамките на бюджета на Министерството на труда и социалната политика и одобрените средства със Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година за делегираните от държавата социални дейности по бюджетите на общините, както и в рамките на одобрения разходен таван на Министерството на труда и социалната политика и на основните бюджетни взаимоотношения на общините с централния бюджет в средносрочната бюджетна прогноза за съответния период. Към предложения проект на Постановление е приложена финансова обосновка – Приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

С проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за качеството на социалните услуги не се въвеждат норми на правото на Европейския съюз.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам Министерският съвет да приеме приложения проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за качеството на социалните услуги.

X

БОРИСЛАВ ГУЦАНОВ
Министър на труда и социалната политика